

(Политика, 25.3.2010)

Ако се „две по туру” криминализују велика већина родитеља ће се препознати у категорији „злостављача”

Децу треба заштитити од злостављања сваке врсте, па и од физичког злостављања. Упркос томе што је у постојећим законским решењима то добро уређено појавила се иницијатива да се сваки ударац родитеља по гузи детета прогласи кривичним делом. Игноришући разлике које постоје између физичког злостављања и телесног кажњавања предлагачи позивају државу да се умеша у суптилни и приватни однос родитељ–дете.

Ако се „две по туру” криминализују велика већина родитеља ће се препознати у категорији „злостављача”. Као такве ће их препознати њихова деца, партнери, родитељи, суседи... Можемо замислити читав низ компликација и злоупотреба које би могле настати прихватањем ове иницијативе. Управо због непромишљања читавог низа могућих негативних последица ова иницијатива води у опасни друштвени експеримент.

Не постоји никакав аргумент због кога би се родитељима одузело и морално и законско право да у склопу васпитања деце користе и телесно кажњавање. Током васпитања се у стварном животу појављују разне ситуације, а неке од њих родитељ мора разрешити применом силе. И зато и овај избор мора бити доступан родитељима како би могли да обављају своју родитељску функцију. Одузети родитељима право да телесно казне дете је као када бисмо полицији одузели право да у свом послу примењује физичку силу тврдећи да ће тако бити ефикаснија.

Оно што највише плаши је начин на који предлагачи гледају на родитеље. Уместо да се

родитељи виде као особе које су најзаинтересованије за добробит своје деце, они се виде као ирационалне и сумњиве особе које једва чекају да се врате са посла како би своје фрустрације батинама искалиле на сопственој деци. Из тога следи потреба да деца буду спасена од својих родитеља.

Педоцентризам је приступ који сагледава само дете, а занемарује друге делове система у којем то дете живи. Када неко, у име дететове користи, предлаже решења игноришући друге делове реалности, та решења су на крају штетна и по дете. Савремени родитељ је збуњен око тога шта је исправан начин васпитања. У жељи да усреће и исправно васпитају своју децу многи родитељи су се одрекли своје моћи. Тако је настао „синдром немоћног родитеља”, родитеља који воли дете, али који је из страха да дете неће волети њега престао да захтева, да одбија дететове жеље, да забрањује и да кажњава дете. Упркос васпитавању по препорученим начинима многи су незадовољни резултатима. Последица је да су наша деца, која су јако добро свесна својих права, али не и обавеза, све више размажена, несоцијализована и презаштићена.

Како се терапија даје на основу постављене дијагнозе, морамо се запитати да ли је данас главни проблем управо у томе што родитељи телесно злостављају своју децу? Иако и такви случајеви постоје, проблем који се тиче већине је немоћни родитељ без ауторитета који не може да изађе на крај са својом децом. Сумњичити таквог родитеља и одузети му моћ да телесно казни је гашење ватре бензином.

Разумевање насиља мора ићи даље од стереотипа „злостављају они који су били злостављани”. Све је више младих који врше насиље иако никада нису били злостављани на било који начин. Деца која нису научена да постоје границе њихових жеља и понашања силом угрожавају туђе границе. Склоност насиљу ствара и немоћни родитељ који никада није успео да постане ауторитет детету, да натера дете да му се у неким стварима подреди. А проблем немоћног ауторитета се из породице сели у школу, из школе у друштво. Не само да нема доказа да ће криминализација телесне казне допринети смањењу насиља у друштву већ можемо замислити и да ће имати супротни учинак.

Ни у једној од педесет држава у САД није родитељима забрањено да телесно кажњавају своју децу. Уставни суд Канаде је пресудио да родитељи имају право да телесно кажњавају своју децу између друге и 12 године. Након масовних протеста родитеља на Новом Зеланду је одбачена слична иницијатива. И влада Велике Британије упорно одолева покушајима највеће невладине организације. Да ли ће јој одолети и наша влада?

Родитељи као сумњива лица

Пише: Зоран Миливојевић
субота, 27 март 2010 11:12

Психотерапеут